

Dosarul nr. 2r-112/2022
2-21062224-01-2r-16022022

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (A. Romanăș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (O. Cojocaru, R. Pulbere, A. Pahopol)

DECIZIE

20 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către avocatul Vitalie Postolache, în interesele
lui Veaceslav Stratulat,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Maria Stratulat
împotriva lui Veaceslav Stratulat, persoană interesată Direcția Generală Asistență
Socială și Protecție a Familiei Telenești cu privire la desfacerea căsătoriei și
stabilirea domiciliului copilului minor,

împotriva încheierii din 20 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost respinsă cererea cu privire la repunerea în termen a apelului și s-a restituit
apelul ca fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La 27 aprilie 2021, Maria Stratulat a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Veaceslav Stratulat, persoană interesată Direcția Generală Asistență
Socială și Protecție a Familiei Telenești cu privire la desfacerea căsătoriei și
stabilirea domiciliului copilului minor.

Prin hotărârea din 04 august 2021 a Judecătoria Orhei, sediul Central, a fost
admisă cererea de chemare în judecată depusă de Maria Stratulat împotriva lui
Veaceslav Stratulat, persoană interesată Direcția Generală Asistență Socială și
Protecție a Familiei Telenești.

S-a desfășurat căsătoria încheiată între Maria Stratulat și Veaceslav Stratulat,
înregistrată cu nr. xxx la Primăria Căzănești r-nul Telenești, cu stabilirea
domiciliului copilului minor, xxxxxx, cu mama - Maria Stratulat.

S-a încasat de la Veaceslav Stratulat în beneficiul statului, taxa de stat pentru
înregistrarea desfacerii căsătoriei în mărime de 1000 % din cota procentuală fixă
calculată în unități convenționale.

La 30 noiembrie 2021, avocatul Vitalie Postolache, în interesele lui Veaceslav Stratulat, a depus cerere de apel împotriva hotărârii instanței de fond solicitând casarea acesteia cu trimiterea cauzei spre rejudecare.

Totodată a solicitat repunerea în termen a cererii de apel invocând că, Veaceslav Stratulat nu a fost citat legal, nu a avut posibilitatea de a depune probe în vederea susținerii poziției sale or, la momentul examinării cauzei dânsul nu se afla pe teritoriul Republicii Moldova, astfel fiindu-i încălcat dreptul la un proces echitabil.

A menționat că, Veaceslav Stratulat a revenit în Republica Moldova la 16 septembrie 2021, iar pe 30 septembrie 2021 a plecat în Danemarca, în această perioadă nu a cunoscut despre examinarea dosarului civil intentat de către reclamanta Maria Stratulat și despre hotărârea judecătorească din 04 august 2021.

La 05 noiembrie 2021, a aflat despre existența dispozitivului hotărârii, iar la 12 noiembrie 2021 a revenit în Moldova și a întocmit procura pe numele avocatului, care la rândul său a făcut cunoștință cu materialele cauzei, iar la 27 noiembrie 2021 a fost depus apelul. Prin urmare, consideră că a îndeplinit cerințele legale de depunere a cererii de apel în termen.

Prin încheierea din 20 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea avocatului Vitalie Postolache, în interesele lui Veaceslav Stratulat, privind repunerea în termen a cererii de apel împotriva hotărârii din 04 august 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central. A fost restituită cererea de apel declarată de avocatul Vitalie Postolache, în interesele lui Veaceslav Stratulat, împotriva hotărârii din 04 august 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

La 03 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, avocatul Vitalie Postolache, în interesele lui Veaceslav Stratulat a depus recurs împotriva încheierii din 20 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii contestate cu adoptarea unei decizii privind trimiterea cauzei spre rejudecare sau admiterea cererii de repunere în termen a cererii de apel și expedierea cauzei spre examinare (f.d. 58-64).

În motivarea recursului a invocat că, toate citațiile expediate de către instanța de fond nu au ajuns la pârât or, acesta nu a contrasemnat nici un aviz de recepție, prin urmare nu a cunoscut despre examinarea cauzei civile și pronunțarea hotărârii pe această cauză.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs constată că, potrivit materialelor cauzei, copia încheierii din 20 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa recurentului la 19 ianuarie 2022 (f.d. 55), însă lipsește dovada de recepționare a încheierii. Astfel, recursul declarat la 03 februarie 2022 prin intermediul oficiului poștal, este în termen.

La 16 februarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de către avocatul Vitalie Postolache, în interesele lui Veaceslav Stratulat, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 71), însă până în prezent intimații nu și-au valorificat acest drept.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

Potrivit art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii (dacă legea nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezent la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 04 august 2021, Judecătoria Orhei, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Maria Stratulat împotriva lui Veaceslav Stratulat, persoană interesată Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Telenești.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 30 noiembrie 2021, avocatul Vitalie Postolache, în interesele lui Veaceslav Stratulat, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 04 august 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii și emiterea unei hotărâri noi privind trimiterea cauzei la rejudecare.

Prin încheierea din 20 decembrie 2021, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea de repunere în termen a apelului și a restituit apelantului cererea de apel depusă cu toate actele anexate, ca fiind depusă în afara termenului legal.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept menționate mai sus și argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră corectă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termen al apelului, cu restituirea apelului, deoarece cererea de apel a fost depusă de către avocatul Vitalie Postolache, în interesele lui Veaceslav Stratulat, peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Or, după cum rezultă din actele cauzei, dispozitivul hotărârii a Judecătoriei Orhei, sediul Central a fost pronunțat la 04 august 2021, iar cererea de apel (nemotivată) a fost depusă de către avocatul Vitalie Postolache, în interesele lui Veaceslav Stratulat, abia la 30 noiembrie 2021.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit la cererea persoanelor îndreptățite. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Deși avocatul Vitalie Postolache, în interesele lui Veaceslav Stratulat, a solicitat în cererea de apel repunerea în termen a apelului, totuși contrar art. 116 din Codul de procedură civilă, nu a prezentat probe justificative care ar confirma faptul imposibilității depunerii apelului în termenul de atac prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

În cazul amânării judecării cauzei, nu este necesară citarea participanților la proces prezenți la ședință. Participanții la proces care au fost citați și nu au participat la ședința de judecată la care a fost amânată judecarea cauzei vor putea invoca lipsa citării ulterioare numai în cazul în care vor demonstra că au fost în imposibilitatea de a cunoaște data judecării cauzei.

Conform art. 105 alin. (1), (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citației sau înștiințării se înscrie pe citație

sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmânează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmânează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație. Dacă părțile și alți participanți la proces sînt reprezentați de avocați, citațiile și înștiințările se expediază la sediul avocaților, recepționarea înlăturînd orice viciu de citare a participanților. Citațiile și înștiințările expediate reprezentanților la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate de către părți și alți participanți la proces.

Colegiul constată că, în acest context, nu pot constitui motiv întemeiat de omitere a termenului de declarare a apelului afirmațiile recurentului precum că a omis termenul de declarare a apelului din motive întemeiate și anume faptul că cererea de chemare în judecată a fost examinată în lipsa sa, nu a primit nici o înștiințare despre examinarea cauzei date, iar despre hotărârea pronunțată a aflat abia la 05 noiembrie 2021, când i-a fost comunicată informația de către soție, adică peste termenul de declarare a apelului, motiv din care a omis termenul de atac al hotărârii primei instanțe.

Or, art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, într-o manieră certă prevede termenul de 30 de zile de contestare de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu de la data recepționării actului judecătoresc.

La caz, instanța de recurs reține că, dispozitivul hotărârii din 04 august 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, a fost expediată apelantului/recurentului la 04 august 2021 prin intermediul oficiului poștal (f.d. 32), fiind recepționat de către pârât/apelant/recurent potrivit avizului de recepție anexat la materialele cauzei la 09 august 2021 (f.d. 33).

În context, nu poate fi reținut argumentul avocatului Vitalie Postolache, în interesele lui Veaceslav Stratulat, invocat în cererea de recurs, precum că actul expediat prin intermediul oficiului poștal nu a ajuns la destinatar pe motiv că recurentul se afla peste hotarele țării, nefiind anexată nici o probă în acest or, în cererea de apel nemotivată, apelantul a indicat despre informația eliberată de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră care urma a fi prezentată, însă careva înscrisuri nu au fost anexate la materialele cauzei.

Prin urmare, la caz, termenul de declarare a apelului a început să curgă din ziua imediat următoare zilei în care recurentul a recepționat dispozitivul hotărârii contestate. Astfel, cererea de apel împotriva hotărârii din 04 august 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, înaintată la 30 noiembrie 2021, corect a fost declarată de către instanța ierarhic inferioară, ca fiind depusă cu omiterea termenului de contestare.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, termenul de îndeplinire a unui act de procedură poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea îndeplinirii actului în termen.

La caz, deși avocatul Vitalie Postolache, în interesele lui Veaceslav Stratulat a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, acesta nu a prezentat probe și nu a făcut dovada circumstanțelor care l-au împiedicat să depună în termen cererea

de apel, deși materialele cauzei denotă faptul că procedura de comunicare a actului judecătoresc, prin intermediul oficiului poștal, a fost respectată.

În acest context, instanța de recurs notează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă or, prevederile art. 15 din Codul de procedură civilă, stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Față de cele expuse, instanța de recurs consemnează că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă, în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei) în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Relevantă în acest sens este și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Panomaryov vs Ucraina (hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008), în conținutul căreia Curtea a notat că, reînnoirea termenului pentru introducerea unei căi ordinare de atac din motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău, corect a respins cererea de repunere în termenul de declarare a apelului și a restituit cererea de apel, iar argumentele invocate în recurs poartă un caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită a fi respins, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către avocatul Vitalie Postolache, în interesele lui Veaceslav Stratulat.

Se menține încheierea din 20 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Maria Stratulat împotriva lui Veaceslav Stratulat, persoană interesată Direcția Generală Asistență

Socială și Protecție a Familiei Telenești cu privire la desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului minor.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh